

Sygn. akt VII RC 171/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 maja 2014 roku

Sąd Rejonowy w Trzebnicy VII Zamiejscowy Wydział Rodzinny i Nieletnich z siedzibą w M.

w składzie :

Przewodniczący SSR Dominik Flunt

Protokolant Ewa Markocka

Po rozpoznaniu w dniach 24 kwietnia i 22 maja 2014r. w M.

sprawy z powództwa

z powództwa

E. J. działającej w imieniu małoletniej A. J. ur. (...)

przeciwko

D. J.

o podwyższenie alimentów

I. podwyższa alimenty od pozwanego D. J. zasądzone wyrokiem Sądu Okręgowego we Wrocławiu – XIII Wydział Cywilny Rodzinny z dnia 6.06.2006r. w sprawie sygn. akt XIII RC 609/06 na rzecz małoletniej A. J. ur. (...) z kwoty po 290 zł miesięcznie do kwoty po 520 (pięćset dwadzieścia) złotych miesięcznie płatnej z góry do rąk matki małoletniej E. J. do 15-go dnia każdego miesiąca poczynając od dnia 24.09.2013r. z ustawowymi odsetkami w razie zwłoki w płatności którejkolwiek z rat;

II. dalej idące powództwo oddala, nie obciążając strony powodowej w tej części opłatą sądową;

III. nakazuje pozwanemu D. J. aby uiścił na rzecz Skarbu Państwa (kasa tut. Sądu) kwotę 138 złotych plus 12 złotych za klauzulę wykonalności tytułem należnej opłaty sądowej;

IV. zasądza od strony powodowej na rzecz pozwanego kwotę 60 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

V. wyrokowi w pkt I nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

Sygn. akt VII RC 171/13

UZASADNIENIE

Pozwem z 24.09.2013 (data wpływu do Sądu) E. J. działająca w imieniu mał. A. J. wniosła o zasądzenie od pozwanego D. J. alimentów w kwocie po 2000 zł miesięcznie, płatnych do rąk matki dziecka E. J., zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu według norma przypisanych. W pozwie wskazano, że matka dziecka samotnie ponosi koszty związane z utrzymaniem i wychowywaniem córki, tymczasem pozwany prowadzi dostatnie życie. Do pozwu dołączono rozliczenie, z którego wynika, iż koszt utrzymania dziecka wynosi 7033,53 zł miesięcznie.

W odpowiedzi na pozew z 20.12.2013 roku D. J. wniósł o jego oddalenie zaprzeczając w całości jego twierdzeniom. W szczególności wskazał na brak poparcia powództwa wnioskami dowodowymi. Podniósł, iż E. J. zawarła z nim umowę, że nie będzie domagać się alimentów na małoletnie dziecko z uwagi na wsparcie finansowe dziecka za granicą i pobierania tam zapomóg i dodatków na dziecko. W związku z tym pozwany przesyłał alimenty na małoletnią do momentu wyjazdu jej za granicę. Podważył ponadto rzetelność przedstawionego przez E. J. wyliczenia w zakresie ilości spożywanego przez małoletnią jedzenia. Wskazał, że jest bezrobotny i utrzymuje się z prac dorywczych uzyskując dochody 1000 zł miesięcznie. Mieszka z rodzicami ponosząc 1/3 kosztów utrzymania gospodarstwa domowego.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wyrokiem z dnia 6.06.2006 roku sygn. akt XIII RC 609/06 Sąd Okręgowy we Wrocławiu rozwiązał małżeństwo E. J. i D. J. przez rozwód. Wykonywanie władzy rodzicielskiej nad małoletnią córką stron A. J. powierzył matce, ograniczając władzę rodzicielską ojca D. J. do współdecydowania o istotnych sprawach dziecka, dotyczących w szczególności stanu zdrowia i przebiegu nauki.

Udział pozwanego w ponoszeniu kosztów utrzymania małoletniej Sąd Okręgowy ustalił w ten sposób, że podwyższył alimenty od D. J. na rzecz małoletniej A. J. ustalone ugodą zawartą przed Sądem rejonowym w Miliczu w sprawie o sygn. akt RIIC 44/05 z kwoty po 210 zł miesięcznie do kwoty po 290 zł miesięcznie, poczynając od dnia prawomocności wyroku, płatne na dotychczasowych warunkach do rąk powódki, zobowiązując powódkę do ponoszenia pozostałych kosztów utrzymania i wychowania dziecka.

Sąd odniósł się do poprzednich postępowań – w tym i uznał, że od czasu zawarcia ugody w sprawie III RC 44/05 upłynął zaledwie rok, uzasadnione było jednak zwiększenie alimentów o połowę kosztów przedszkola, do którego miało chodzić dziecko stron.

E. J. pracowała wówczas jako ekspedientka z wynagrodzeniem 600 zł miesięcznie. Koszt utrzymania dziecka szacowała na 200-300 zł miesięcznie plus koszty przedszkola 160 zł miesięcznie. D. J. pracował w zakładzie produkcji mebli jako operator maszyny z wynagrodzeniem 1000 zł miesięcznie.

Wyrokiem z dnia 16.10.2007 roku Sąd Rejonowy w Miliczu w sprawie o sygn. R III C 60/07 oddalił powództwo D. J. o obniżenie alimentów na rzecz małoletniej A. J. do kwoty po 180 zł miesięcznie. W sprawie tej D. J. powoływał się na brak pracy i zakaz ciężkiej pracy fizycznej obciążającej kręgosłup ze względu na obrażenia doznane w wypadku komunikacyjnym w 2004 roku. W ewidencji osób bezrobotnych figurował od 18.06.2007r.

W dniu 29.05.2010 roku w trakcie postępowania przed Sądem Rejonowym w Miliczu o zmianę orzeczenia w przedmiocie władzy rodzicielskiej nad małoletnią A. J. oboje rodzice podpisali oświadczenie w którym regulowali m.in. kwestię zgody na paszport dla dziecka oraz wskazały w nim, że w okresie pobytu dziecka poza granicami polski E. J. nie będzie się domagała od D. J. rat alimentacyjnych na małoletnią córkę A. J. z powodu lepszego wsparcia finansowego za granicą i pobierania tam wszelkiego rodzaju zapomóg i dodatków na dziecko, nie będzie się też domagała zmian wysokości alimentów na córkę w innym kraju niż Polska z powodu różnicy zarobków w Polsce i innych krajach.

Dowód:

Dokumenty z akt Sądu Okręgowego we Wrocławiu sygn. akt XIII RC 609/06

Dokumenty z akt Sądu Rejonowego w Miliczu sygn. R III C 60/07

Dokumenty z akt Sądu Rejonowego w Miliczu sygn. R. N. 28/10

Małoletnia powódka ma prawie 13 lat. Obecnie mieszka wraz z matką w Anglii. E. J. wyjechała tam w 2010 roku do pracy. Pracowała w fabryce oraz przez agencję pracy. Zabrała córkę do Anglii w lipcu 2011 roku.

E. J. mieszka z nowym partnerem w miejscowości P.. Pracuje w magazynie, w zależności od ilości przepracowanych godzin zarabia (...) - (...) funtów miesięcznie.

Małoletnia w szkole je obiad, którego koszt wynosi 4 funty. Koszt biletu na dojazd do szkoły wynosi 13 funtów tygodniowo.

Czynsz najmu za mieszkanie zajmowane przez E. J. z partnerem wynosi 625 funtów miesięcznie. Koszt wywozu śmieci to 107 funtów miesięcznie, energii elektrycznej i gazu razem 83 funty miesięcznie, a za wodę 52 funty miesięcznie, za Internet 40 funtów miesięcznie. Na środki czystości matka małoletniej wydaje 20-25 funtów. Na żywność dla siebie i córki wydaje 300 funtów miesięcznie. Na odzież dla niej wydaje 40-100 funtów miesięcznie. E. J. otrzymuje zasiłek rodzinny na małoletnią w kwocie 20,30 funtów tygodniowo.

E. J. ma syna pozostającego w Polsce, na którego przesyła ojcu dziecka alimenty w kwocie 400 zł miesięcznie.

Dowód:

Zestawienie wypłaconych wynagrodzeń wraz z tłumaczeniem – k. 87-98

Wyciągi z konta bankowego – k. 84-85, 133-136

Przesłuchanie E. J. – k. 69-70, 158-159

Pozwany D. J. opłacał dobrowolnie zasądzone alimenty do momentu wyjazdu dziecka za granicę w lipcu 2011 roku. Miał wtedy także kontakt z dzieckiem kilka razy w miesiącu. Obecnie pozwany pracuje dorywczo, pomaga składać rowery, nie jest zarejestrowany jako bezrobotny. Uzyskuje dochód ok. 900 zł miesięcznie. Posiada prawo jazdy kategorii B. Ma wykształcenie średnie techniczne – technik rolnik.

Mieszka z rodzicami płacąc im 250 zł miesięcznie za wyżywienie. W domu mieszka również jego brat z żoną i trójką dzieci. W listopadzie 2013 roku rachunek za energię elektryczną w domu gdzie mieszka pozwany wyniósł 312,16 zł, za wodę 99,21 zł za dwa miesiące, za gaz 956,13 zł za dwa miesiące, za ścieki 175,12 zł za dwa miesiące, za wywóz śmieci 252 zł za trzy miesiące.

Pozwany obecnie rzadko kontaktuje się z dzieckiem. Ostatnio była u niego w czasie wakacji w lipcu 2013 roku.

W Powiatowym Urzędzie Pracy w M. od lutego 2014 roku zarejestrowano dwie oferty pracy dla osoby z prawem jazdy kategorii B z wynagrodzeniami: 1680 zł plus premia oraz 2000 zł. Oprócz tego 10 ofert pracy dla osób bez kwalifikacji zawodowych z wynagrodzeniem od 1680 zł miesięcznie do 2000 zł miesięcznie.

Dowód:

Rachunek za energię elektryczną – k. 45

Faktura VAT nr (...) – k. 46

Faktura VAT nr (...) – k. 47

Faktura VAT nr (...) – k. 48

Dowód wpłaty – k. 49

Pismo PUP w M. z 14.05.2014 – k. 144

Przesłuchanie pozwanego D. J. – k. 70, 159

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Przy tak ustalonym stanie faktycznym powództwo zasługiwało częściowo na uwzględnienie znajdując częściowo odzwierciedlenie w zgromadzonym materiale dowodowym, a w szczególności we wzroście usprawiedliwionych potrzeb małoletniej powódki oraz zmianie okoliczności, która nastąpiła od ostatecznego orzeczenia w przedmiocie alimentów na małoletnią.

Ustalając stan faktyczny Sąd oparł się na przedstawionych przez strony dokumentach, nie znajdując powodów dla odmówienia im wiarygodności. W pozostałym zakresie Sąd oparł się na twierdzeniach stron.

Sąd nie dopuścił jako dowodów paragonów przedłożonych przez stronę powodową – nie pozwalają one na identyfikację osoby kupującej i przeznaczenia zakupionych towarów. W zakresie wydatków na żywność i środki czystości Sąd przyjął ich wysokość zatem na podstawie twierdzeń stron i szacunków E. J.. W związku z tym Sąd nie zobowiązywał jej do przetłumaczenia tych paragonów, poprzestając na przyjęciu jako dokumentów przetłumaczonych jedynie zestawień jej wynagrodzenia. W przypadku wyciągu z konta osobistego jego treść jest tak jednoznaczna, że nie wymaga on przetłumaczenia. Należy zauważyć, że kwoty tam wskazane znajdują dokładne odzwierciedlenie w twierdzeniach E. J., wskazanych przez nią kosztach utrzymania mieszkania.

Pozwany natomiast wykazał koszt opłat składających się na koszt utrzymania domu i przedstawił dowody wpłat alimentów.

W zakresie prawa właściwego dla zobowiązań alimentacyjnych w tej sprawie Sąd uznał, że jest nim prawo polskie na mocy art. 4 ust. 3 Protokołu o prawie właściwym dla zobowiązań alimentacyjnych (DZ. U. UE. L. 2009.331.19) w zw. z art. 15 Rozporządzenia Rady (WE) nr 4/2009 z 18.12.2008r. w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń oraz współpracy w zakresie zobowiązań alimentacyjnych (Dz. U. UE. L. 2009.7.1.)

Na wstępie wskazać trzeba, że Sąd przede wszystkim zobowiązany był zweryfikować przesłanki art. 138 k.r.o. stanowiącego podstawę prawną powództwa. Zgodnie z art. 138 k.r.o. w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. W doktrynie prawa rodzinnego i judykaturze wskazuje się, że w przypadku małoletniego dziecka zakres jego usprawiedliwionych potrzeb wzrasta na ogół wraz z wiekiem – znaczącym momentem w tym zakresie będzie np. chwila rozpoczęcia nauki w szkole (tak: Kodeks rodzinny i opiekuńczy – komentarz pod red. K. Piaseckiego, Warszawa 2011, str. 985). Podkreśla się przy tym jako przesłanki uzasadniające uznanie wzrostu potrzeb uprawnionego np. konieczność pobierania dodatkowych lekcji (tak orz. SN z 1.06.1965, I CZ 135/64, niepubl.). Wreszcie zmiana stosunków zachodzi w razie zmiany możliwości zarobkowych i stanu majątkowego zobowiązanego. W zakresie potrzeb małoletniej zmiana ta wynika z jej rozwoju, natomiast w zakresie możliwości zarobkowych pozwanego z jego stanu cywilnego. W tym przypadku okres, jaki upłynął od ostatecznego orzeczenia o wysokości alimentów jest tak długi, że nie ma wątpliwości, że zaszła zmiana stosunków, o której mowa w art. 138 k.r.o. W czasie, gdy alimenty ustalono poprzednio, powódka zaczynała chodzić do przedszkola, obecnie ma prawie 13 lat.

Zgodnie z art. 133 § 1 k.r.o. rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. Zakres obowiązku alimentacyjnego wyznacza art. 135 § 1 k.r.o. wskazując, że zależy on od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych możliwości zobowiązanego. Jak wskazuje się w doktrynie prawa rodzinnego przez użyte w art. 135 § 1 k.r.o. ustawowe określenie „możliwości zarobkowe i majątkowe” rozumieć należy nie tylko zarobki i dochody rzeczywiście uzyskiwane ze swojego majątku, lecz te zarobki i te dochody, które osoba zobowiązana może i powinna uzyskiwać przy dołożeniu należytej staranności i przestrzeganiu zasad prawidłowej gospodarki oraz stosownie do swoich sił umysłowych i fizycznych (tak: Z. Krzemiński, Alimenty i ojcostwo – komentarz, Warszawa 2008, str. 24).

Kierując się wskazaniem strony powodowej oraz przeprowadzonymi dowodami przyjąć należało, że całkowity koszt utrzymania mieszkania w Anglii wynosi 837 funtów miesięcznie. Z tego E. J. zobowiązana jest do pokrycia połowy z tych kosztów t.j. 418,50 funtów, zatem udział małoletniej w kosztach utrzymania mieszkania wynosi 209,25 funtów

miesięcznie. Koszt wyżywienia małoletniej w szkole to ok. 80 funtów miesięcznie, w domu 150 funtów miesięcznie, biletu do szkoły 52 funty miesięcznie. Pozostałe koszty utrzymania – odzieży, środków czystości, lekarstw nie powinny przekroczyć ok. 50 funtów miesięcznie.

Łączny wykazany przez przedstawicielkę ustawową powódki koszt utrzymania małoletniej wynosi więc ok. 540 funtów miesięcznie. Według średniego kursu NBP funta brytyjskiego na dzień wyrokowania w sprawie (5,14 zł) jest to wartość 2775,60 zł. Nie jest to koszt znacząco odbiegający od normalnych potrzeb dziecka w tym wieku w kontekście cen w jego obecnym miejscu zamieszkania. Nie ma także wątpliwości, że tak ustalona lista potrzeb małoletniej to potrzeby niezbędne, nie noszące cech ekstrawagancji, zapewniające egzystencje na minimalnym poziomie. Koszty te są przy tym dużo niższe od wskazanych w pozwie.

Pozwany podnosi, że E. J. zrzekła się alimentów i ich dochodzenia, gdy wyjechała z dzieckiem za granicę. Trzeba tu zauważyć, że w doktrynie nie budzi żadnych wątpliwości pogląd, że umowa w zakresie, w jakim przewiduje zrzeczenie się alimentów jest nieważna. Przepis art. 128 k.r.o. ma charakter bezwzględnie obowiązujący, a roszczenie alimentacyjne nie może być przedmiotem zrzeczenia się przez uprawnionego w drodze umowy ani też innej ugody, która w skutkach prowadziłaby do jego ograniczenia (por: K. Gromek, Kodeks rodzinny i opiekuńczy – komentarz, wyd. 4, Warszawa 2013 str. 660).

Ponadto pozwany wciąż się powołuje na kwestię zasiłków rodzinnych otrzymywanych w Anglii przez E. J.. Zgodnie z art. 135 § 3 k.r.o. świadczenia z pomocy społecznej (...) nie wpływają na zakres obowiązku alimentacyjnego. Wysokość tych świadczeń wynika wprost z zestawienia rachunku bankowego E. J.. Nie jest to kwota, która mogłaby wskazywać, że potrzeby dziecka są całkowicie zaspokojone. Stanowi ona ok. 15% kosztów utrzymania małoletniej i stanowi jedynie pomoc państwa w tym zakresie.

Sąd nie dał wiary pozwanemu, w zakresie w jakim twierdzi, że przeznacza 600 zł miesięcznie na pokrycie kosztów utrzymania domu. W domu tym oprócz niego mieszkają jeszcze 4 osoby dorosłe i trójka dzieci. Całkowity koszt utrzymania domu wynosi 1011 zł miesięcznie. Całkowicie niezrozumiałe i nieracjonalne byłoby pokrywanie przez pozwanego 60% tych kosztów, szczególnie, że pozwany nie pracuje.

W zakresie zdolności majątkowych pozwanego zwrócić należy uwagę na fakt, że nie pracuje on od 2007 roku. W żaden sposób jednak nie wykazał, by faktycznie był całkowicie niezdolny do pracy. Nie przedłożył żadnej dokumentacji medycznej, nie wynika to także z dokumentacji znajdującej się w aktach poprzednich spraw. Sąd ocenił, że w okresie 10 lat od wypadku pozwany miał czas i możliwość zdobycia nowych kwalifikacji. W czasie tym były również okresy dużej ilości ofert na rynku pracy, które pozwany mógł przecież wykorzystać. Nawet obecnie istnieją oferty w Powiatowym Urzędzie Pracy, które nie wymagają podnoszenia przez pracownika dużych ciężarów. Stąd argumentacja pozwanego, że nie może pracować i ponosić nie zasługuje na uwzględnienie.

Sporna między stronami jest kwestia stopnia partycypacji pozwanego w kosztach utrzymania dziecka. Sąd musiał wziąć pod uwagę znaczną różnicę siły nabywczej wynagrodzenia uzyskiwanego przez E. J. i możliwego do osiągnięcia przez pozwanego. Obecnie najniższe wynagrodzenie netto wynosi 1242,20 zł miesięcznie. E. J., wykonując w Anglii pracę nie wymagającą kwalifikacji zawodowych, osiąga wynagrodzenie minimalnie w kwocie 5393,96 zł miesięcznie. Takie ustalenie musi powodować zróżnicowanie w ustaleniu możliwości zarobkowych pozwanego i stopnia uczestniczenia w kosztach utrzymania dziecka. Pozwany nie ma wpływu na poziom cen w Anglii i związane z tym relatywnie wysokie koszty utrzymania dziecka. Poza tym wysokość alimentów nie może przekraczać poziomu możliwego do poniesienia w razie podjęcia przez pozwanego legalnej pracy. Pokrywanie kosztów utrzymania małoletniej adekwatne do różnicy poziomów wynagrodzeń oznaczałoby ustalenie alimentów na poziomie przekraczającym ponad połowę najniższego wynagrodzenia. Sąd uznał, że możliwe do poniesienia przez pozwanego będzie świadczenie alimentacyjne w kwocie 520 zł miesięcznie – a zatem ok. 18% ogólnych kosztów utrzymania powódki, równowartość ok. 100 funtów brytyjskich, płatnej od daty wniesienia pozwu. W pozostałym zakresie natomiast powództwo należało oddalić jako niemożliwe do poniesienia przez pozwanego przy obecnej wysokości płac

w Polsce. E. J. jest bowiem w stanie, korzystając również z pomocy państwa, ponieść koszty utrzymania małoletniej z pozostałym zakresie.

Biorąc pod uwagę treść orzeczenia, wiek i stan majątkowy małoletniej powódki w kontekście uregulowania art. 102 k.p.c. w zw. z art. 113 ust. 4 ustawy z 28.07.2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t. jedn. Dz. U. nr 90 z 2010 roku poz. 594 ze zm.) Sąd postanowił o nie obciążaniu strony powodowej przypadającą na nią opłatą stosunkową.

Natomiast biorąc pod uwagę stosunkowo niewielki stopień uwzględnienia powództwa należało na podstawie art. 100 k.p.c. orzec o zwrocie kosztów zastępstwa procesowego, ustalając ich wysokość w oparciu o § 7 ust. 1 pkt 11 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28.09.2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t. jedn. Dz. U. z 2013 poz. 461).

Orzeczenie o kosztach sądowych należnych od pozwanego oparto natomiast o art. 98 k.p.c. w zw. z art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych stosownie do wysokości zasądzonych alimentów.

Wobec treści art. 333 § 1 pkt 1 k.p.c. Sąd orzekł o natychmiastowej wykonalności wyroku w punkcie I.

ZARZĄDZENIE

- 1) Odnotować w kontrolce uzasadnień
- 2) Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi pozwanego z pouczeniem o apelacji
- 3) K.. 14 dni

M., dnia 9.06.2014 r.